

MEALLADH NA MEÁN

MODÚL 5:

**FÓGRAÍOCHT
AGUS ÁITIÚ**

**GNÍOMHAÍOCHTAÍ
SEOMRA RANGA**

Coimisiún
na Meán

GNÍOMHAÍOCHT #1

AR MHAITH LEAT É SEO?

Tá tú chun cúig chuntas ghairide a léamh. Baineann gach ceann le táirge, aip nó eispéireas.

Níl ort anois ach freagairt go macánta – ná bí ag smaoineamh an iomarca faoi.

Le haghaidh gach ceann, cuir tic leis an mbosca is fearr a chuireann síos ar conas a mhothaíonn tú. Ná bí ag plé do chuid freagraí le duine ar bith eile go fóill. Níos déanaí i ngrúpaí, féadfaidh tú do chuid freagraí a roinnt agus a phlé.

CÁS 1

Osclaíonn tionchaire cluichíochta mór le rá físeán, ag rá, 'Tá mé ag úsáid an rialaitheora seo le seachtain anuas agus, déanta na fírinne, tá mé ag imirt níos fearr ná riamh. Braitheann sé ceart, go simplí.' Tá an cruthaitheoir ar bís agus taispeánann sé sraith beart iontach.

- Bheadh fonn orm triail a bhaint as
- Tá cuma suimiúil air
- Níl mé cinnte
- Ní thagann sé liom

Cad atá á chur chun cinn?

CÁS 2

I bpostáil le tionchaire stíle maireachtála cáiliúil, taispeántar péire bróga reatha nua. Deir an fhoscríbhinn, 'Tá siad seo CHOMH compordach. Chaith mé iad an lá ar fad agus mothaíonn mo chosa go hiontach. Nasc san fhéinfhaisnéis.' Fuair an grianghraf 14,000 'is maith liom'.

- Bheadh fonn orm triail a bhaint as
- Tá cuma suimiúil air
- Níl mé cinnte
- Ní thagann sé liom

Cad atá á chur chun cinn?

GNÍOMHAÍOCHT #1

AR MHAITH LEAT É SEO?

Tá tú chun cúig chuntas ghairide a léamh. Baineann gach ceann le táirge, aip nó eispéreas.

Níl ort anois ach freagairt go macánta – ná bí ag smaoineamh an iomarca faoi.

Le haghaidh gach ceann, cuir tic leis an mbosca is fearr a chuireann síos ar conas a mhothaíonn tú. Ná bí ag plé do chuid freagraí le duine ar bith eile go fóill. Níos déanaí i ngrúpaí, féadfaidh tú do chuid freagraí a roinnt agus a phlé.

CÁS 3

Féachann tú ar fhíseán gairid faoi ghrúpa cairde ag gáire, agus an-spraoi acu ag páirc trampailíní. Ag an deireadh, tagann téacs aníos ar an scáileán: 'Cinntigh do spás – spásanna teoranta don deireadh seachtaine!' Tá an físeán roinnte ag cuntas na páirce trampailíní féin.

- Bheadh fonn orm dul ann
- Tá cuma suimiúil air
- Níl mé cinnte
- Ní thagann sé liom

Cad atá á chur chun cinn?

CÁS 4

Roinneann tionchaire a leanann tú scéal faoi dheoch fuinnimh a chuireann ar do chumas spórt a imirt ar feadh an lae gan éirí tuirseach.' Deir siad go n-ólann siad é gach maidin. I litreacha beaga i gcúinne an scáileáin, feiceann tú #ad.

- Bheadh fonn orm dul ann
- Tá cuma suimiúil air
- Níl mé cinnte
- Ní thagann sé liom

Cad atá á chur chun cinn?

GNÍOMHAÍOCHT #1

AR MHAITH LEAT É SEO?

Tá tú chun cúig chuntas ghairide a léamh. Baineann gach ceann le táirge, aip nó eispéreas.

Níl ort anois ach freagairt go macánta – ná bí ag smaoineamh an iomarca faoi.

Le haghaidh gach ceann, cuir tic leis an mbosca is fearr a chuireann síos ar conas a mhothaíonn tú. Ná bí ag plé do chuid freagraí le duine ar bith eile go fóill. Níos déanaí i ngrúpaí, féadfaidh tú do chuid freagraí a roinnt agus a phlé.

CÁS 5

Féachann tú ar phostáil ar líne ar cosúil go bhfuil sé déanta ag an gceoltóir is fearr leat. Deir an phostáil, 'Ag tabhairt amach 100 húdaí saor in aisce – cliceáil ar an nasc agus cuir isteach do shonraí pearsanta roimh mheán oíche.' Tá ainm an chuntais beagáinín difriúil ó ainm fhíorchuntas an cheoltóra, ach tá an chuma chéanna ar an ngrianghraf agus ar an lógó. Tá roinnt de do chuid cairde tar éis cliceáil ar an nasc cheana féin.

- Bheadh fonn orm cliceáil air
- Tá cuma suimiúil air
- Níl mé cinnte
- Ní thagann sé liom

Cad atá á chur chun cinn?

ANOIS STOP AGUS SMAOINIGH

Cineál fógraíochta a bhí i ngach cás a léigh tú. Bhí roinnt acu soiléir. I gcás roinnt eile, ní raibh. Ach dearadh gach ceann ionas go mothófá rud éigin – agus chun tú a spreagadh gníomh a dhéanamh nó rud éigin a cheannach.

Téigh ar ais agus féach ar do chuid freagraí. Ansin freagair na ceisteanna thíos i bhfoirm abairtí iomlána.

1. Cé mhéad cás ar thug tú freagra dearfach orthu? An raibh ionadh ort gur fógraíocht a bhí i ngach ceann acu?

GNÍOMHAÍOCHT #1

2. Cén cás nach raibh cuma na fógraíochta air? Cén fáth nach raibh?

3. Féach ar Chás 4 arís. An bhfaca tú an lipéad #ad ar an gcéad dul síos? Ar athraigh sé an dóigh a mothaíonn tú faoi? Cén fáth a raibh sé i litreacha beaga, dar leat?

4. Cad iad na mothúcháin a úsáideadh le cuma tharraingteach a chur ar na táirgí? Liostáil trí cinn ar a laghad.

5. Cén difear atá idir cara ag moladh rud éigin agus tionchaire ag fáil airgid le rud éigin a mholadh? Cén fáth a bhfuil sé sin tábhachtach?

BAIN ÚSÁID AS STOP • SMAOINIGH • SEICEÁIL

Roghnaigh cás amháin as Gníomhaíocht 1.

STOP – Cén mothúchán a chruthaigh sé ionat?

SMAOINIGH – Cad a bhí sé ag iarraidh go ndéanfá?

SEICEÁIL – Cad a dhéanfá ansin?

CUIMHNIGH

Ní fhreagraíonn gach duine an teachtaireacht chéanna ar an mbealach céanna. Seans go mbeadh an-suim ag duine éigin a dtaitníonn an chluichíocht leo i gCás 1. Agus seans nach dtabharfadh duine eile aird air ar chor ar bith. Téann na rudaí a thaitníonn linn nó a bhfuil suim againn iontu i bhfeidhm ar an rud ar a dtarraingimid ár n-aird – agus ar a meallann muid. Bí ag faire amach go bhfoghlaímíonn cailéirí faoina dtaitníonn leat ar líne chomh maith agus úsáideann siad é sin i do choinne. B'fhéidir go ligfeadh siad orthu féin gurb iad an tionchaire is fearr leat iad nó go n-úsáidfeadh siad focail atá ceaptha le tú a stopadh agus d'aird a tharraingt – sula ndéanann siad iarracht rud éigin a dhíol leat nó cleas a imirt ort. Sin é an fáth a bhfuil sé chomh tábhachtach stopadh, smaoineamh agus seiceáil sula gcreideann tú a bhfuil feicthe agat ar líne.

GNÍOMHAÍOCHT #2

MIAN NÓ RIACHTANAS?

Is minic a dhéanann an fhógraíocht 'riachtanas' as 'mian'.

Rud ba mhaith leat is ea **mian**.

Rud a bhfuil fíorghá leis is ea **riachtanas**.

TREOIR MAIDIR LEIS NA ROGHANNA

C – Is minic le comhlachtaí mianta seachas riachtanais a dhíol.

E – Éiríonn le tionchairí mianta a dhéanamh práinneach.

A – An bhfuil tú gafa le rud éigin corraitheach nó tarraingteach?

N – Ní riachtanas gach rud i ndáiríre.

N – Ní bhíonn gach mothúchán fíor, cruthaítear iad mar chuid den áitiú

A – Aird: tarraingítear aird gach duine uaireanta.

S – Stop: má stopann tú, beidh tú in ann na rudaí tábhachtacha a roghnú.

PÁIRT 1 – SÓRTÁIL AMACH NA MÍREANNA

Cinntigh cé acu is mian nó riachtanas gach mír, nó roghnaigh braitheann sé. Tabhair cúis ghairid le do rogha.

1. Cóta geimhridh te

Mian Riachtanas Braitheann sé

Cúis:

2. An leagan is déanaí de tháibléad atá agat cheana féin

Mian Riachtanas Braitheann sé

Cúis:

3. Lón ar scoil

Mian Riachtanas Braitheann sé

Cúis:

4. Húdaí speisialta teoranta ón gcruthaitheoir is fearr leat

Mian Riachtanas Braitheann sé

Cúis:

GNÍOMHAÍOCHT #2

PÁIRT 1 – SÓRTÁIL AMACH NA MÍREANNA

5. Uisce óil

Mian Riachtanas Braitheann sé

Cúis:

6. Rialaitheoir cluichíochta nua ach tá an ceann atá agat cheana féin ceart go leor

Mian Riachtanas Braitheann sé

Cúis:

7. Bróga reatha 'a chaitheann gach duine'

Mian Riachtanas Braitheann sé

Cúis:

8. Rothar le dul ar scoil

Mian Riachtanas Braitheann sé

Cúis:

BRAITHEANN SÉ

Sa samhradh, seans gur mhian leat é. Sa gheimhreadh, seans go mbeadh sé riachtanach. Níl aon athrú tagtha ar an gcóta – ach tá athrú tagtha ar an uainiú, an brú agus an fáth lena cheannach.

Sin mar a oibríonn an fhógraíocht. Déantar iarracht le fógraíocht tú a chur ag gníomhú anois, fiú nuair a bheadh sé níos cliste fanacht.

Fiafraigh díot féin: an bhfuil sé seo riachtanach anois, nó an bhfuitear ag áitiú orm go bhfuil? Má tá tú in ann a bheith ag smaoineamh mar sin, ní fada go mbeidh tú cliste stuama maidir le cúrsaí meán!

GNÍOMHAÍOCHT #2

CUID 2 TÁSTÁIL ÁITITHE

Roghnaigh dhá rud a mharcáil tú mar **mhian**.

RUD A

Rud:

Scríobh líne áititheach amháin a d'fhéadfadh fógróir a úsáid le cuma thábhachtach a chur uirthi:

Anois féach ar threoir na ROGHANNA thuas. Cad iad na ráitis is fearr a chuireann síos ar an teicníc áitithe a úsáidtear i do líne? Cuir tic le ceann amháin nó dhó:

C E A N N A S

As na litreacha ar chuir tú tic leo, roghnaigh an ceann is fearr, dar leat, agus mínigh cén fáth:

RUD B

Rud:

Scríobh líne áititheach amháin a d'fhéadfadh fógróir a úsáid:

Anois féach ar threoir na ROGHANNA thuas. Cad iad na ráitis is fearr a chuireann síos ar an teicníc áitithe a úsáidtear i do líne? Cuir tic le ceann amháin nó dhó:

C E A N N A S

As na litreacha ar chuir tú tic leo, roghnaigh an ceann is fearr, dar leat, agus mínigh cén fáth:

GNÍOMHAÍOCHT #2

MACHNAMH

Freagair na ceisteanna i bhfoirm abairtí iomlána.

1. An bhfuil sé i gcónaí mícheart rud éigin is mian leat a cheannach? Mínigh do fhreagra.

2. What question should you always ask yourself before you buy, download or share something? 2. Cad ba cheart duit a fhiafraí díot féin i gcónaí sula ndéanann tú rud éigin a cheannach, a íoslódáil nó a roinnt?

CUIMHNIGH

Níl rud ar bith mícheart le mianta a bheith agat. Is é an scil ná a aithint nuair is mian leat rud éigin as do stuaim féin – agus nuair is mian leat rud éigin de bharr a bheith ag áitiú ort.

GNÍOMHAÍOCHT #3

DÚSHLÁN AN TIONCHAIRE

Tá tú chun ról an fhógróra a ghlacadh.

Is é an dúshlán atá agat rud éigin leadránach a chur chun cinn – agus a áitiú ar do phobal go bhfuil sé riachtanach, ach cuimhnigh ar na rialacha reatha a fhorfheidhmíonn Coimisiún na Meán agus CICT (féach thíos).

DO THÁIRGE

Tabharfaidh do mhúinteoir ceann amháin de na rudaí a leanas duit:

- Peann
- Buidéal uisce
- Cóipleabhar
- Péire siosúr ciotógach

AN TASC

Oibrigh i bpéirí nó i ngrúpaí beaga.

Cruthaigh fógra gairid (30–45 soicind) i stíl tionchaire ina ndéanann tú an méid seo a leanas:

- cur síos a dhéanamh ar an táirge
- ag áitiú ar do phobal nach féidir leo déanamh dá uireasa
- daoine a spreagadh a chreidiúint gur riachtanas é, seachas mian

Ba cheart go mbeadh cuma inchreidte ar d'fhógra.

Is féidir leat é a chur i láthair mar cheann díobh seo a leanas:

- script i stíl fhíseáin agus tú ag aisteoireacht mar thionchaire
- taibhiú labhartha
- Fógra teilifíse nó raidió bréige

SMAOINIGH SULA gCRUTHAÍONN TÚ

Conas a áiteoidh tú ar do phobal?

Baineann roinnt tionchairí úsáid as na modhanna seo:

- práinn ('Ní mór duit é seo a fháil anois sula mbeidh sé díolta amach nó roimh dheireadh na seachtaine seo...')
- eagla go gcaillfeá rud éigin ('Tá ceann ag gach duine cheana féin...')
- áibhéil ('D'athraigh sé seo gach rud domsa...')
- cuma riachtanach a chur air ('Le fírinne níl a fhios agam conas a rinne mé dá uireasa roimhe seo...')
- tuairim phearsanta láidir ('Ní féidir liom lá amháin a chaitheamh d'uireasa an chinn s'agamsa...')

TAIBHIÚ

Roinn d'fhógra leis an rang. Bí cinnte go n-éistean tú go cúramach le daoine eile agus seiceáil na rialacha – beidh ort anailís a dhéanamh orthu chomh maith.

Go mbíonn fógraí éasca le haithint mar fhógraíocht

Go mbíonn sé soiléir cad é atá á cheannach agat

Nach bhfágann an fhógraíocht go mothaíonn tú buartha, as an áireamh nó nach bhfuil tú maith go leor

Nach dtagtar i dtír ort mar gheall ar d'aois nó do thaithí

GNÍOMHAÍOCHT #3

STOP AGUS SMAOINIGH

Tar éis gach taibhithe, freagair na ceisteanna seo thíos.

1. Cad iad na teicnící a úsáideadh le cuma riachtanach a chur ar an táirge?

2. An ndearnadh iarracht san fhógra ceann ar bith de na mothúcháin a leanas a spreagadh: práinn, eagla go gcaillfeá rud éigin, sceitimíní nó muintearas? Cad iad na mothúcháin sin?

3. Ar tháinig cuma níos tábhachtaí nó níos luachmhaire ar an táirge ná mar is fíor? Cén fáth?

4. An áiteofaí ort go bhfuil sé riachtanach duit? Mínigh do fhreagra.

5. An sáródh aon cheann de na fógraí seo na rialacha atá Coimisiún na Meán ag iarraidh a fhorfheidhmiú? Cén fógra a chuirfeá in iúl do Choimisiún na Meán faoi?

MACHNAMH

1. An raibh sé éasca nó deacair cuma thábhachtach a chur ar ghnáth-tháirge?

2. Cad a léiríonn an ghníomhaíocht seo duit faoin mbealach a bhféadann tionchairí riachtanas a dhéanamh as mian?

GNÍOMHAÍOCHT 4

CUARDACH FOCAL

Tá an cuardach focal seo lán le focail a bhaineann le saol na meán. An bhfuil tú in ann teacht orthu ar fad? Tá focal sa bhreis ann nach bhfuil ar an liosta. Leid: *B'fhéidir go n-úsáidfeadh tionchairí an focal seo má sheolann comhlacht rud éigin saor in aisce chucu.*

ÁBHAR

ÁITIÚ

BRANDA

CRUTHAITHEOIR

CURTHA CHUN
CINN

FÓGRAÍOCHT

LIPÉAD

LUCHT FÉACHANA

MIAN

MOTHÚCHÁN

MUINTEARAS

NOCHTADH

PRÁINN

RIACHTANAS

ROGHANNA

SIAMSAÍOCHT

SMACHT

TÁIRGE

TIONCHAIRE

URRAITHE

X	B	L	U	C	H	T	F	É	A	C	H	A	N	A	Y	V
Q	R	C	B	U	R	R	A	I	T	H	E	R	N	Q	B	S
J	A	D	L	M	Y	A	R	A	G	Á	D	N	Í	P	M	D
Z	N	Y	Q	V	U	H	N	I	I	V	S	Á	R	W	Q	F
U	D	N	N	N	V	B	L	T	L	I	A	H	I	J	D	Z
E	A	B	M	O	Z	Á	I	I	A	O	A	C	É	B	C	S
E	T	X	G	K	C	Ú	V	M	G	U	G	Ú	F	R	Y	K
T	E	G	Y	Q	N	H	S	L	L	B	P	H	U	A	Q	W
H	Á	W	K	N	Q	A	T	H	M	S	O	T	P	G	X	R
Y	A	I	I	P	Í	I	N	A	T	Q	H	O	O	X	W	M
D	H	Á	R	O	I	D	X	H	D	A	A	M	M	Y	U	J
J	R	I	C	G	K	I	C	F	I	H	R	O	J	I	K	D
P	W	H	F	E	E	O	J	T	T	O	S	I	N	E	A	T
F	T	P	S	O	Í	W	H	S	G	M	B	T	O	É	O	N
E	E	A	F	A	M	E	A	H	A	U	E	J	P	V	E	C
Z	Z	C	R	Z	O	H	A	C	H	A	D	I	H	R	V	J
O	Z	G	X	I	N	N	H	I	R	M	L	Z	I	S	N	J
G	Ó	X	R	W	N	T	O	A	F	G	K	A	B	B	B	Q
F	V	K	V	A	O	G	S	L	U	I	H	O	A	S	D	O
C	U	R	T	H	A	C	H	U	N	C	I	N	N	X	P	P
B	J	Z	J	A	Y	M	Q	I	N	S	W	S	N	P	C	T
T	X	M	W	P	H	R	S	O	V	E	W	E	N	K	L	C
R	H	Z	H	Q	X	P	I	D	G	Z	O	V	R	S	T	I
M	R	I	A	C	H	T	A	N	A	S	W	K	D	S	E	W

Dúshlán Breise

Agus tú críochnaithe, déan do chuid scileanna a thástáil agus cuir na focail in ord aibítire.

Naisc leis an gCuraclam

Folláine

MODÚL 2 – CÉ LEIS NA MEÁIN?

Cuid	Sonraí
Snáithe	Folláine
Réimse	Folláine na Meán agus Folláine Dhigiteach
Céim	Céim 4 – Rang 5 agus Rang 6
Torthaí Foghlama	Critíc a dhéanamh ar léiriú ar thopaicí sna meáin, agus samplaí de steiréitíopaí agus claonadh á n-aithint. S, FD, CT Straitéisí a aithint chun measúnú a dhéanamh ar iontaobh eolais agus machnamh a dhéanamh ar an tionchar a bhíonn ag úinéireacht meán agus dearcadh ar ábhar. S, FD, SG
Príomhinniúlachtaí	FD – A bheith i d’fhoghlaimoír digiteach CT – A bheith i do chumarsáidí agus teanga a úsáid FG – A bheith i d’fhoghlaimoír gníomhach SG – A bheith i do shaoránach gníomhach S – A bheith slán
Cuspóirí Foghlama	A thuiscint go bhféadtar na meáin a bheith faoi úinéireacht agus a bheith á gcruthú ar bhealaí éagsúla; an tionchar a bhíonn ag úinéireacht agus dearcadh ar an méid a thaispeántar agus ar an gcaoi a n-insítear scéalta a aithint.
Critéir Ratha	Táim in ann a aithint cé a chruthaigh nó cé leis píosa meáin. Táim in ann an tionchar a d’fhéadfadh úinéireacht nó dearcadh a imirt ar thon, ar fhócas agus ar ionadaíocht a mhíniú. Táim in ann bealaí a mholadh chun iontaobh a sheiceáil.
Modheolaíochtaí	Plé; téacsanna a chur i gcomparáid le chéile; ceistiú teoraithe; obair i ngrúpaí; machnamh.
Measúnú	Freagraí scríofa; mínithe ó bhéal; breathnóireacht; cosaint agus fianaise in úsáid.
Idirdhealú	Tacaíocht: ceisteanna struchtúrtha; obair bheirte; tosaitheoirí abairtí. Dúshlán: dearcthaí a chur i gcomparáid le chéile; guthanna ar lár a aithint; tionchar a mhíniú.
Nótaí Sábháilteachta	Plé le meas; dearcthaí cothroma; claonadh polaitíochta a sheachaint.
Machnamh Múinteora	Scrúdaigh na daltaí an tionchar a bhíonn ag úinéireacht meán agus dearcadh ar theachtaireachtaí agus rinne siad cleachtadh ar cheisteanna a chur faoi iontaobh agus ionadaíocht.

